

Processkarta: rättsprocessen för unga

Från händelse till beslut – steg för steg

Lag & Ordning

Processen i korthet

En förenklad översikt. Alla ärenden ser inte likadana ut, men stegen nedan är bra att känna till.

Vad betyder stegen?

Här förklaras samma process med lite mer text. Använd gärna sidan tillsammans med processkartan.

1. Något händer

En händelse kan upptäckas av polis, skola, förening, vårdnadshavare eller någon som själv blivit utsatt.

2. Polis får information

Polisen kan ta emot anmälan, prata med personer och börja samla information.

3. Förhör och utredning

Den unge kan bli hörd som misstänkt, vittne eller målsägande. Det är olika roller.

4. Socialtjänst kan kopplas in

Socialtjänsten tittar på oro, stöd och situationen runt den unge. De är inte en domstol.

5. Åklagare beslutar

Åklagaren kan besluta att utredningen ska fortsätta, läggas ner eller gå vidare.

6. Domstol eller annat beslut

Alla ärenden hamnar inte i domstol. Om det blir rättegång provas vad som går att bevisa.

7. Följder och stöd

Följder kan vara olika beroende på ålder, händelse, tidigare situation och behov av stöd.

Vem gör vad i processen?

Olika aktörer har olika uppgifter. Det gör processen lättare att förstå och minskar risken för missförstånd.

Polis

Tar emot information, utreder händelser, håller förhör och samlar in uppgifter.

Socialtjänst

Bedömer oro, stödbehov och situationen runt den unge. Socialtjänsten är inte domstol.

Åklagare

Bedömer om bevisningen räcker och beslutar hur ärendet ska gå vidare.

Domstol

Prövar ärenden där åtal väcks och beslutar om personen ska dömas eller frikännas.

Alla gör inte samma sak. Det är därför processen kan kännas rörig om man inte vet vem som ansvarar för vad.

Använd kartan i samtal

Processkartan kan användas för att förklara rättsprocessen innan ni går vidare till faktablad, scenarier eller diskussion.

Samtalsfrågor

- Vilket steg tror du unga ofta har minst koll på?
- Vad betyder det att vara misstänkt?
- Varför är misstänkt inte samma sak som dömd?
- Varför kan socialtjänsten bli inblandad?
- Vad gör åklagaren?
- Varför hamnar inte alla ärenden i domstol?
- Vad kan vara viktigt att fråga om man inte förstår processen?

Kom ihåg

Förstå huvudstegen

Det räcker ofta att förstå den stora ordningen först.

Fråga om något är oklart

Man behöver inte gissa om man inte förstår.

Ta processen på allvar

Sakligt lugn är bättre än både panik och bagatellisering.

Ta hjälp i tid

Unga ska inte behöva bära oro eller frågor själva.

Källgrund: Polisen, Åklagarmyndigheten, Sveriges Domstolar samt lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare.